

Мемлекет басшысы Құрылтай отырысында Вице-Президент және Премьер-министр лауазымдарына кандидатураларды ұсынды

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Құрылтай отырысына қатысып, Конституцияның 46-бабына сәйкес Қазақстан Республикасының Вице-Президенті мен Премьер-министрінің кандидатураларын Құрылтай депутаттарымен келісті.

Мемлекет басшысының айтуынша, Вице-Президент мемлекеттік басқару жүйесінде айрықша рөл атқарады, сондай-ақ билік тармақтары арасындағы теңгерімді қамтамасыз етеді, Құрылтай депутаттарымен және Үкіметпен тығыз жұмыс істейді, Конституцияға сәйкес Мемлекет басшысы айқындаған міндеттерді іске асырады.

Президент бұл лауазымға Ерлан Тынымбайұлы Қариннің кандидатурасын ұсынды.

— Ерлан Қарин — елге танымал азамат. Ол мемлекеттік басқару жүйесінде ұзақ жыл жұмыс істеді, көкжиегі кең, тәжірибесі мол, отаншыл азамат деп айтуға болады. Ауқымды реформаларды сапалы іске асыруға белсенді түрде атсалысты. Мемлекеттің стратегиялық бағдарын, даму жоспарын жақсы түсінеді. Сондықтан Ерлан Тынымбайұлы Қаринді осы лауазымға лайық деп есептеймін. Құрылтайдан бұл кандидатураны қолдауды сұраймын, — деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Сонымен қатар Қасым-Жомарт Тоқаев Құрылтайдағы партиялар фракциялары жетекшілерінің пікірін ескере отырып, Үкімет басшысы лауазымына Олжас

Абайұлы Бектеновтің кандидатурасын ұсынды.

— Ол — мемлекетшіл, тәжірибелі, білікті азамат. Жауапкершілігін жақсы түсінеді. Бұған дейін Үкімет басшысы ретінде нәтижелі жұмыс істеді. Қазір еліміздің алдында ауқымды міндеттер тұрғанын жақсы білесіздер. Бұл мәселе бойынша Құрылтайдың тұңғыш отырысында толығымен айттым. Қазақстан үлкен құрылыс алаңына айналууда. Түрлі инфрақұрылымдық жобаларды қолға алдық. Алда әлі де көп жұмыс істелуі керек. Жалпы, еліміздің Тәуелсіздігі мен Егемендігін нығайтуға, мемлекетімізді одан әрі дамытуға қатысты мәселелер әлі де күн тәртібінде тұр. Бұл мәселелерді бәріміз бірге ойдағыдай, сәтті шешуіміз керек, — деді Мемлекет басшысы.

Дауыс беру қорытындысы бойынша Вице-Президент лауазымына Ерлан Қариннің кандидатурасы, Премьер-министр лауазымына Олжас Бектеновтің кандидатурасы депутаттардың басым дауысымен қолдау тапты.

Мемлекет басшысы Вице-Президент және Премьер-министр лауазымдарына ұсынылған кандидатураларды қолдағаны үшін Құрылтай депутаттарына ризашылығын білдірді.

Мемлекет басшысы Бішкекте VI Дүниежүзілік көшпенділер ойындарының ашылу салтанатына қатысты

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Бішкекте өтіп жатқан VI Дүниежүзілік көшпенділер ойындарының ресми ашылуын тамашалады.

Биыл жарыстар 31 тамыз бен 6 қыркүйек аралығында Қырғыз Республикасының Ыстықкөл облысында өтеді.

Догада 100-ден астам елден 3 мыңға жуық спортшы бақ сынайды. Сайыстың 43 түрінен, соның ішінде қазақ халқының ұлттық спорт түрлерінен жүлделер сарапқа салынады.

Қазақстанның атынан 150-ден астам спортшы сынға түседі. Отандастарымыз 43 спорт түрінің барлығында өнер көрсетеді.

ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВ «ШЫҰ ПЛЮС» САММИТІНЕ ҚАТЫСТЫ

Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер басшылары кеңесінің отырысы «ШЫҰ плюс» форматында жалғасты.

Президент саммитте сөз сөйлеп, Қырғызстанның ШЫҰ-ға төрағалығы жоғары деңгейде өтіп жатқанын айтты.

— Қырғызстан Ұйым мүшелерін жұмылдырып, біздің ұсыныстарымыздан «Тұрақты бейбітшілік, даму және өркендеу жолындағы бірлік» ұраны аясында мазмұнды күн тәртібін қалыптастырды. Бішкек саммитінің қорытындысы ортақ мақсаттарға бір табан жақындатып, Еуразия кеңістігіндегі тұрақтылықты сақтайтын басты тіректердің бірі ретінде Шанхай ынтымақтастық ұйымын нығайта түсетініне сенімдімін, — деді Мемлекет басшысы.

Қасым-Жомарт Тоқаев ортақ стратегиялық міндетке тоқталды. Оның пайымдауынша, күш көрсету культі мен конфронтация орнына өзара жауапкершілік, бірлесе даму және ұзақмерзімді ынтымақтастық салтанат құратын жаңа әлемдік тәртіп қалыптасуға тиіс.

— Халықаралық аренадағы мұндай ықпалдастықтың ең үлгілі моделі «Шанхай рухы» екенін ШЫҰ-ның көпжылдық тәжірибесі анық көрсетеді. Ұйым қызметіндегі теңдік пен консенсус қағидаттары, шын мәнінде, көпжақты ынтымақтастықты табысты дамытудың үздік өлшеміне айналды.

Сондықтан ШЫҰ-ның басты қағидаттарын Халықаралық көпжақты ынтымақтастық және бейбітшілік жолындағы дипломатия күніне арналған БҰҰ Бас Ассамблеясының арнайы қарарында бекітуді ұсынамын, — деді Президент.

Мемлекет басшысының айтуынша, қазіргі жаһандық сын-қатерлерге жауап ретінде Қазақстанда соңғы жылдары ауқымды саяси және экономикалық реформалар жүргізілді.

— 1 шілде күні күшіне енген жаңа Конституция еліміздің орнықты дамуына берік негіз қалады. Ата заң ережелері жаңа мемлекеттік басқару жүйесін қалыптастырды. Бұл өзгерістер әлеуметтік-экономикалық тұрақтылықты нығайтуға, сондай-ақ Әділетті, Озық

Қазақстанды құруға бағытталған. Жаңа заң шығарушы орган — бір палаталы Құрылтай қызметіне кірісті, — деді ол.

Қасым-Жомарт Тоқаев реформалардың табысты жүзеге асуына және Құрылтай сайлауына орай жылы лебізін жолдаған мемлекеттер басшыларына алғыс айтты. Сондай-ақ Қазақстан теңгерімді, сындарлы әрі бейбіт сыртқы саясаттан ешқашан айнымайтынын растады.

Бұдан кейін Президент Біріккен Ұлттар Ұйымының қызметін одан әрі жетілдіруге қатысты пікір білдірді.

— БҰҰ атына жиі сын айтылады. Кейбір сын орынды болса да, бәрібір бұл Ұйымның баламасы жоқ. Оны нығайту, тиімділігін арттыру — ортақ міндетіміз. БҰҰ-

ның аймақтық құрылымдармен, соның ішінде ШЫҰ-мен тығыз ықпалдастығы осы мақсатқа сай келеді. Қазақстан Біріккен Ұлттар Ұйымы халықаралық жүйенің өзегі, ал оның Жарғысы халықаралық құқықтың әмбебап негізі болып қалуға тиіс деп санайды, — деді Президент.

Мемлекет басшысы еліміз БҰҰ Бас хатшысы Антониу Гутерриштің халықаралық құқықты қорғауға қосқан үлесін жоғары бағалайтынын жеткізді. Қасым-Жомарт Тоқаевтың айтуынша, Бас хатшының бастамасымен қолға алынған реформа БҰҰ-ның әмбебап сипатын сақтап, оны анағұрлым тиімді, нақты нәтижені көздейтін құрылымға айналдыруға тиіс. Ал өзгерістердің сәтті өрбуі саяси ерік-жігер мен Ұйымға мүше мемлекеттердің жауапкершілігіне байланысты.

Бұдан бөлек, Президент орта держава-лардың рөлі артып келе жатқанына айрықша назар аударды.

— Мұндай елдер түрлі орталықтар арасындағы диалогқа және ұжымдық шешімдер әзірлеуге ықпал ете алады. Олардың ұстанымдары мен бастамалары жаһандық басқару тетіктерінде барынша ескерілуі тиіс. Қазақстан бұл үдеріске белсене атсалысуға дайын. Превентивті дипломатияны нығайтпай, Біріккен Ұлттар Ұйымын институттық тұрғыдан жаңғырту мүмкін емес. Қақтығыстардың алдын алу және дау-дамайды бейбіт жолмен реттеу мәдениетін қалыптастыру үшін ұжымдық күш-жігер керек.

ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВ

«ШЫҰ ПЛЮС» САММИТІНЕ ҚАТЫСТЫ

(Соңы. Басы 1-бетте).

Осы бағдарды басшылыққа алған Қазақстан биыл шілде айында Қытай Халық Республикасының бастамасын қолдап, Медиация жөніндегі халықаралық ұйым құру туралы конвенцияға мүше болды, – деді Президент.

Мемлекет басшысының айтуынша, жаһандық тұрақтылық жасанды интеллектіні дамыту аясындағы жауапкершілікке көбірек тәуелді.

– Жасанды интеллектінің жасампаз әлеуетін ашатын, оның бақылаусыз қолданысына жол бермейтін және цифрлық алшақтықты қысқартатын әмбебап ережелер қажет. Қазақстанның бастамасымен Алматыда БҰҰ Азия-Тынық

мұхиты елдеріне арналған экономикалық және әлеуметтік комиссияның (ЭСКАТО) Азия-Тынық мұхиты цифрлық шешімдер орталығы құрылады. Орталық, ең алдымен, дамушы елдердің игілігі үшін озық тәжірибелерді кеңінен таратуға септігін тигізеді, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Сонымен қатар су қауіпсіздігі әлемнің күн тәртібіндегі өзекті мәселенің бірі ретінде аталды.

– Азық-түлік, энергетика және әлеуметтік салалардағы тұрақтылық, сондай-ақ экономикалық даму суға тікелей тәуелді. Дегенмен су ресурстарын жаһандық басқару жүйесі әлі толық қалыптаспаған. Су проблематикасымен БҰҰ-ның ондаған құрылымы

айналысады. Алайда кең өкілеттікке ие біртұтас үкіметаралық әмбебап ұйым құрылған жоқ. Дәл осы себепті Қазақстан БҰҰ аясында Халықаралық су ұйымының негізін қалауды ұсынды. Оның міндеті – қолданыстағы тетіктерді қайталамай, керісінше, ортақ істі үйлестіру, үкіметтер арасындағы тұрақты диалогты қамтамасыз ету, ресурстарды жұмылдырып, өзара келісімді шешімдер әзірлеу. ШЫҰ Су мәселелерін талдау орталығы осы жаһандық бастаманы өңірлік деңгейде толықтыра алар еді. БҰҰ аясында Халықаралық су ұйымы мен ШЫҰ Су мәселесін талдау орталығын құру туралы ұсынысыма мүше мемлекеттер қолдау көрсетеді деп сенемін, – деді

Президент.

Мемлекет басшысы сөз соңында Шанхай ынтымақтастық ұйымының Еуразия кеңістігіндегі елдердің ұзақмерзімді әрі табысты дамуын қамтамасыз етуге мүмкіндігі жеткілікті екенін айтты.

– Жалпыға ортақ әрі біртұтас қауіпсіздік, терезесі тең егемендік пен өзара құрмет қағидаттарын халықаралық қатынастардың ажырамас бөлшегі ретінде бекіту – ортақ жауапкершілігіміз. Шанхай ұйымы қауіпсіз және орнықты әлемдік тәртіпті құруға лайықты үлес қосатынына сенімдімін. Қазақстан Ұйым аясындағы барлық серіктес мемлекеттермен дәл осы бағытта конструктивті жұмыс атқарады, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Биыл дәстүрлі «Мерейлі отбасы» байқауына Жетісу облысынан 428 отбасы қатысып, өңір өтінімдер саны бойынша республикада екінші орынға ие болды. Іріктеуден өткен 20 отбасының ішінен жүлдегерлер анықталып, оларды облыс әкімі Бейбіт Исабаев марапаттады. Олар - білім беру, спорт, ауыл шаруашылығы және басқа да салаларда табысты еңбек етіп жүрген әулеттер, - деп хабарлайды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Талдықорғандағы І. Жансүгіров атындағы Мәдениет сарайында өткен салтанатты шараға жиналғандарды құттықтаған Бейбіт Исабаев:

– Елге деген сүйіспеншілік пен патриоттық сезім ең алдымен әрбір шаңырақтың берекесінен басталады. Ел Президенті халыққа ұсынған «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс» атты маңызды тұжырымдамасын іске асыруға мерейлі отбасылар белсене қатысуда. Бәрімізді біріктіретін ортақ ұстаным – бірлік пен татулық, өзара құрмет, еңбекқорлық, ұрпақ тәрбиесіне деген жауапкершілік. Президентіміз кеше Тамыз конференциясында азаматтарымыздың мұңға батып, апатиялық-бойкүйездікке салынбай, алға прогресске, білім мен технологияға жарқын болашаққа ұмтылуы керектігін босқа айтқан жоқ. Бүгінгідей әлемдегі алмағайып күрделі геосаяси кезеңде біздер, әсіресе жастар көзі ашық, көкірегі ояу, зерделі болғаны керек. Әрбір отбасының осындай құндылықтарды өмірлік ұстанымға айналдыруы маңызды, - деп атап өткен өңір басшысы жеңімпаздарды марапаттау рәсіміне көшті.

«Мерейлі отбасы» ұлттық байқауының облыстық кезеңінің 1-орын жүлдесіне көксулық Еркеновтер ие болды. Ауыл шаруашылығы саласында еңбек еткен отағасы Сәлім Сейтбайұлы КСРО спорт шебері, қазақ күресі мен еркін күрестен бірнеше дүркін жеңімпаз болған. Ал отанасы Қалипан Рыспайқызы – 10 бала тәрбиелеген «Батыр ана», «Алтын жұлдыз» және «Еңбек ардагері» марапаттарының иегері. Бүгінде бұл әулеттің ұрпақтары медицина, ғылым, спорт, құқық қорғау, экономика және мемлекеттік қызмет салаларында табысты еңбек етіп, ел дамуына үлес қосып келеді. 10 бала, 26 немере, 17 шөбере тәрбиелеп отырған өнегелі әулет. Бұл ретте Еркеновтер отбасы «Мерейлі отбасы» байқауының республикалық кезеңінде Жетісу облысының намысын қорғайтын болады. Байқауда 2 және 3-орын алған Панфилов ауданынан келген Ахметжановтар мен талдықорғандық

Әрбір отбасы білім мен прогреске, жарқын болашаққа ұмтылуы керек

Жармұхамедовтар отбасы да – жарты ғасыр бойы шаңырағының берекесін ұйытып, саналы ұрпақ өрбіткен әулеттер. Сол сияқты облыс аймақтарынан келген тағы 7 отбасы ынталандыру сыйлықтарына ие болды.

Жеңімпаздарға ақшалай сертификат, ал жүлдегерлерге бағалы сыйлықтар тапсырылды.

Жеңімпаз отбасылар өз пікірлерін білдірді.

– Көксу ауданының Еңбекшіқазақ ауылында сонау 1960 жылдардан бері тұрамыз. Өзім ауыл шаруашылығында – қант қызылшасы алқабында, сүт зертханасында жұмыс істедім. Жолдасым екеуміз 10 бала тәрбиелеп өсірдік. Елу алты жыл тату-тәтті отастық, отағасы 75 жасында өмірден өтті. Шүкір, балаларымыздың бәрі жоғары білім алды, бір-бір маман иесі. Бүгін біздің берекелі шаңырағымызды өзгелерге үлгі етіп, жүлде беріп жатқандарыңызға рахмет айтамын. Жас отбасыларға біздің жолымызды берсін, - деді көп балалы ана Қалипан Рыспайқызы.

– Әрине, әрбір отбасы заман көшінен қалмай, уақытпен бірге дамып отыруы керек, балаларды жаңа машықтарға үйреткен де маңызды. Дегенмен еңбекке баулу, мейірім мен өзара қамқорлық, кішіге ізет, үлкенге құрмет тәрбиесін, ұлттық құндылықтарды сақтаған жөн. Сонда отбасы берік те берекелі болады, - дейді жеңімпаз

болған отбасының отанасы Күлғайша Жармұхамедова.

Мерекелік салтанатты шара концерттік бағдарламамен жалғасты.

Атап өтсек, облыста шаңырақ көтерген жас отбасылар саны жылдан жылға артып келеді. Мәселен, өткен

жылы 2 451 жас отау құрылса, биылғы алты айдың өзінде 1409 отбасы жаңа өмірге қадам басқан.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Суретті түсірген: Д.ЕРОФЕЕВ.

1 қыркүйек – Білім күнінде Жетісу облысында екі жаңа мектеп ашылды. Сондай-ақ 2 мектеп күрделі жөндеуден кейін қолданысқа берілді. Осы күні іске қосылған жаңа білім мекемесінің бірі - Текелі қаласы Рудничный ауылындағы мектептің салтанатты ашылуына облыс әкімі Бейбіт Исабаев қатысты. Атап өтсек, осыдан бір жыл бұрын өңір басшысы мен Бас прокурор Берік Асыллов бұл мектептің іргетасына «Уақыт капсуласын» салған болатын. Бұл ғимарат Білім беру инфрақұрылымын қолдау қорының есебінен бой көтерді, - деп хабарлайды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Өз сөзінде өңір басшысы ауыл тұрғындарын жаңа нысанның ашылуымен құттықтап, адами капиталды дамыту мен білім саласын қолдау мемлекеттік саясаттың негізгі басымдығы екенін атап өтті:

- Президенттің кітап оқитын, сапалы ұлт қалыптастыру бастамасы ең алдымен білім мен ғылымға ұмтылған, қоғамдық мәдениеті жоғары, зерделі ұрпақ тәрбиелеуден басталады. Осы орайда жастардың сапалы білім алуына қолайлы орта қалыптастыру үшін мектептерді жаңғырту кезең-кезеңімен жүргізіліп келеді. Атап айтқанда, облыс құрылғаннан бері 24 білім беру нысаны жаңадан бой көтеріп, 27 нысан күрделі жөндеуден өтті. Біз бұл бағыттағы жұмысты ары қарай да жалғастырамыз, - деді Бейбіт Исабаев.

Мұнан соң облыс прокуроры Бауыржан Жұмақанов сөз сөйлеп:

- Мемлекет басшысы қайтарылған активтерді ел игілігіне пайдалану жөнінде нақты міндеттер жүктеді. Осы тапсырманы орындау бағытындағы жұмыстар Бас прокуратураның бақылауында

Жетісуда жаңа оқу жылына 4 мектеп қолданысқа берілді

жүзеге асырылуда. Бүгінде сол жұмыстардың нақты нәтижесін көріп отырмыз. Осындай әлеуметтік маңызы зор нысандардың бой көтеруі – ел игілігіне бағытталған жұмыстардың жемісі. Бұл – балаларымыздың сапалы білім алуына жасалған үлкен мүмкіндік, - деді ол.

Мектептің сиволдық кілтін табыстау рәсімінен кейін мектептің ашылу лентасы қиылып, жиналған қонақтар жаңа ғимараттың ішін аралап көрді.

Мектеп директоры Әсел Жақсыбаеваның айтуынша, білім мекемесі 200 орынды, оған қоса 30 тәрбиеленушіге арналған шағын орталығы бар. Мұнда асхана, акт залы, физика, химия, биология, цифрлық форматтағы мультимедиялық кабинет, шеберханалар қарастырылған. Биылғы оқу жылында 145 оқушы оқиды, 38 педагог жұмыс істейді.

Жаңа мектепте еңбек ететін мұғалімдер арасында биыл жұмысқа тұрған жас маман да бар.

- Мен Семей қаласындағы Шәкәрім атындағы университетті бітіріп келдім. Алғашқы жұмыс орнымды жаңа мектепте бастап жатқанымға қуаныштымын. Қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен сабақ беремін, 7 сынып жетекшісімін. Оқушылардың зейінін ашуға, терең білім беруге, мектепке еңбегімді сіңіруге бар күш-жігерімді жұмсаймын, - деді жас маман Балнұр Отарбай.

Жаңа мектептің ашылуына қатысты ата-аналар мен оқушылар да пікір білдірді.

- Отбасында бес балам бар. Балаларымның бәрі осы Рудничный ауылының мектебінен білім алуда. Үлкен қызым Алтын белгіге бітіріп, қазір жоғары

оқу орнында физика пәнінің мұғалімі мамандығына оқып жатыр. Төрт балам бүгін жаңа мектепке келді. Бұрынғы ғимарат қыста суық болды, балалар сырт киім киіп отыратын. Жаңа мектеп заманауи, мұнда білім алуға қажетті барлық жабдықтар бар. Осы игі іске атсалысқан барша азаматтарға алғыс айтамын, - деді көп балалы ана Айнұр Жақия.

- Өзім робототехникамен айналысқанды жақсы көремін. Бұрынғы мектепте оған мүмкіндік жоқ еді. Қазір жаңа ғимаратта робототехникаға арналған арнайы кабинет бар. Осы кабинетте топ болып, түрлі роботтар құрастыруды үйренеміз. Бұл біздің IT саласының алғашқы әліппесін мектеп қабырғасынан біліп шығуымызға көп көмегін тигізеді деп ойлаймыз, - дейді 10-сынып оқушысы Мирас Нұршатұлы.

Жалпы, биылғы жаңа оқу жылында өңірде екі жаңа мектеп – Текелі қаласы Рудничный ауылындағы № 7 мектеп пен Панфилов ауданы Сүптай ауылындағы орта мектеп, сондай-ақ күрделі жөндеуден өткен тағы екі - Көксу ауданы Бозтоған ауылындағы Мұсабек атындағы және Ескелді ауданы Елтай ауылындағы Сәкен Сейфуллин атындағы мектептер қолданысқа берілді.

Облыс құрылғаннан бері атқарылған шаралардың арқасында әлеуметтік сала нысандарының жаңартылу деңгейі 55,8% болды. Сонымен қатар 2022 жылы облыста бейімделген мектептер саны 75 болса, қазір бұл көрсеткіш 37-ге дейін қысқарған.

Еске салсақ, қайтарылған активтер есебінен облыс аумағында жалпы саны 29 нысан салынуда, соның 4-еуі – мектеп (Рудничный ауылындағы мектепті қоса алғанда), сондай-ақ денсаулық сақтау және су шаруашылығы нысандары бар.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Суретті түсірген: Д.ЕРОФЕЕВ,

Қанат ӨМІРӘЛИНОВ,

Көксу және Панфилов ауданы.

«Бірлік пен келісім» фестивалі өтті

Жетісу облысында Алматы, Тараз қалалары мен облыс өңірлерінен келген шығармашылық ұжымдар мен өнерпаздардың қатысуымен «Бірлік пен келісім» фестивалі өтті.

Фестивальде Қазақстанда тұратын түрлі этностардың мәдениеті мен салт-дәстүрі таныстырылды. Көпшілік олардың халық әндері мен билерін тамашалап, фольклорлық және хореографиялық қойылымдарды көрді. Ұлттық ойындар мен салт-дәстүрге негізделген бағдарлама фестивалдің мазмұнын байыта түсті.

Іс-шара барысында қазақ, орыс, татар, украин және Кавказ халқының билері мен әндері орындалды. Сахнада жас домбырашылар қазақтың күйлерін шертті. Бағдарламада тәжірибелі өнерпаздар мен жас орындаушылар өз өнерін ортаға салды.

Кеш соңында барлық қатысушы сахнаға шығып, бірге өнер көрсетті. Әр халықтың мәдениетін бір арнаға тоғыстырған бұл көрініс бірлік пен достық идеясын айшықтай түсті.

ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің ресми интернет-ресурсы.

БЖЗҚ «Halyk Global Markets» АҚ-мен зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы шартты бұзу жоспарланғанын еске салады

«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (бұдан әрі – БЖЗҚ, Қор) 01.01.2026 ж. бастап салымшылардан зейнетақы активтерін инвестициялық портфельді басқарушы (бұдан әрі – ИПБ) «Halyk Global Markets» АҚ беру туралы жаңа өтініштерді қабылдау тоқтатылғанын еске салады. Бұл шешім 2025 жылғы 31 желтоқсанда аталған ИПБ-ның бастамасы бойынша 2021 жылғы 18 ақпандағы № 17/6/18-02-21/П Зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы шартты (бұдан әрі – Шарт) 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап бұзу жоспарланып отырғаны туралы хабарламаның алынуына байланысты қабылданды.

Бұған дейін ИПБ-ға берілген барлық зейнетақы жинақтары Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – ҚР ҰБ) басқаруына берілгенге дейін қолданыстағы шарттарға сәйкес «Halyk Global Markets» АҚ басқаруында қала береді. Қолданыстағы Ережелерге сәйкес, ИПБ Шарт бұзылғанға дейін өз міндеттемелерін толық көлемде орындауға, соның ішінде бекітілген инвестициялық стратегияны, активтердің сақталуы жөніндегі талаптарды және есептілікті сақтауға міндетті.

Басқару мерзімі аяқталғаннан кейін БЖЗҚ ИПБ сенімгерлік басқаруындағы зейнетақы активтерін ақшалай түрде толық көлемде ҚР ҰБ-ға сенімгерлік басқаруға қайтаруды жүзеге асырады. Бұл ретте теріс айырма пайда болған жағдайда, ИПБ оны толық көлемде өтейді. ИПБ-ның теріс айырманы есептеуі мен өтеу мерзімдері Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2023 жылғы 7 маусымдағы № 43 қаулысымен регламенттелген.

Салымшылардың (зейнетақы жинақтары ИПБ сенімгерлік басқаруына берілген күннен бастап кемінде бір жыл өткен соң) зейнетақы жинақтарын ҚР ҰБ сенімгерлік басқаруына немесе басқа ИПБ-ға беруді жүзеге асыруға құқылы екенін еске саламыз.

Статистикалық деректерге сәйкес, 2026 жылдың басынан бері «Halyk Global Markets» АҚ-дан басқа ИПБ-ларға жалпы сомасы 765,5 млн теңгеге зейнетақы жинақтары бойынша 441 аударым жасалды. Осы кезеңде ҚР ҰБ басқаруына жинақтарды қайтару бойынша жалпы сомасы 1,3 млрд теңгеге 881 аударым жасалды. Бұл ретте ИПБ-ның әрбір салымшысы өзінің зейнетақы жинақтарын басқа ИПБ-ларға немесе ҚР ҰБ басқаруына бір реттен көп аударуға құқылы болды.

"БЗЖҚ" АҚ баспасөз орталығы.

Майкл Х.ХАРТ

Москваның «Вече» баспасы біраз уақыттан бері «100 ұлы» деген сериямен кітаптар шығарып келеді. Олар «100 ұлы адам», «100 ұлы әлем ғажайыбы», «100 ұлы қолбасшы», «100 ұлы ойшыл», «100 ұлы ғалым», «100 ұлы жазушы», «100 ұлы қазына» болып жалғаса береді.

Біздің көңілімізді айрықша аударған Майкл Х.Харттың «100 ұлы адам» кітабы болды. Ол кітапта адамзат тарихында өшпейтін із қалдырған ең ұлы тұлғалардың өмірлері туралы мақалалар берілген. Әрине, кітапқа енген жүз ұлы адамның бәрін жұрт сол қалпында қабылдай қоймауы сөзсіз. Олардың бірқатарының орнына басқа тұлғаларды лайық деп тануы әбден мүмкін. Ондай ойды Майкл Х.Харттың өзі де жоққа шығармайды. Солай бола тұра, бұл кітап қазірдің өзінде әлемнің көптеген тілдеріне аударылып кетіпті, яғни әлем оқырмандарының дені кітапқа енген тұлғалар, негізінен, дұрыс іріктелген деп мойындаса керек.

Ал мұсылман қауымы үшін бұл еңбектің орны тіпті ерекше. Өйткені автор адамзат баласы тарихындағы 100 ұлы тұлғаның ең басына Мұхаммедпайғамбарымызды қойған, яғни автор өзге діннің өкілі бола тұра айдай ақиқаттан алыстап кете алмаған. Сондықтан да біз Мұхаммед пайғамбарымыздан бастап, тағы да бірқатар ұлы тұлғалар өмірі туралы әрі танымдық, әрі тағылымдық маңызы зор мақалаларды осы кітаптан аударып, оқырман назарына ұсынуды жөн көріп отырмыз.

Темірхан МЕДЕТБЕК.

Мұхаммедтің тарихи ұлы тұлғалардың тізімінде ең басында тұруы біреулерді таңғалдыруы, енді біреулерді шамдандыруы әбден мүмкін. Алайда ол, дін саласында да, діл саласында да айрықша жолы болған тарихтағы бірден-бір адам.

Әлеуметтік шыққан тегі төмен бола тұра, Мұхаммед әлемдегі ұлы діндердің бірінің негізін қалаушы және ұлан-ғайыр табыстарға жеткен саяси көшбасшы бола білді. Бүгінде, дүниеден өткеніне он үш ғасыр өтсе де, оның жасаған ісінің дүниедегі ықпалы аса қуатты болып саналады.

Бұл кітапқа кірген кейіпкерлердің көбісі – мәдени орталарда туып, тәрбие алған, тарихты жаңғыртып, жаңартуда басты рөл ойнаған өркениетті халықтардың ортасында өмір сүргендер. Мұхаммед Арабияның оңтүстік бөлігіндегі Меккеде 570 жылы дүниеге келген. Ол кезде бұл өлке сауда орталықтарынан, қол өнерден, ағартылушылықтан қиыр алыста жатқан, кешен қалған өлке болатын. Мұхаммед алты жасында әке-шешесіз қалып, жоқшылықта өсіп, тәрбиеленді. Оның материалдық жағдайы тек жиырма бес жасында ауқатты жесір әйелге үйленгенде ғана жақсарды, тіпті ол қырықты алқымдап қалғанда да оның бойынан аса ірі тұлғаға лайық қарекет біліне қойған жоқ.

Ол тұста арабтардың біршамасы шаман дінінде болатын да, көп құдайға табынатын. Шындығын айта кетсек, Меккеде ол кезде ат төбеліндей ғана иудейлер мен христиандар бар болатын, бәлкім, Мұхаммед солардан алғаш рет ғаламды билеп тұрған біртұтас құдіретті Құдайдың бар екенін сезсе керек. Мұхаммед қырық жасқа толғанда періштелер арқылы жалғыз жаратушы Құдай Алла тағала ғана екеніне көзі жетті. Алла тағала оны адамдар арасында нағыз әділ дінді таратушы етіп таңдап алды.

Мұхаммед үш жыл бойы жаңа дінді өзінің туыстары мен достарының айналасында ғана насихаттап жүрді. Сонан кейін ол, 613 жылдан бастап жұрт алдына шығып насихаттай бастады. Біртіндеп оны жақтаушылар да табылды, ал Мек-

ке өкіметі оған бүлікшіл ретінде қарады. 622 жылы қуғын-сүргіннен қауіптенген Мұхаммед Мединаға (Меккенің теріскей жағындағы 200 миль қашықтықтағы қала) жол тартты. Ол жерде Мұхаммед елеулі бедел мен билікке ие болды.

«Құжыра» деген атқа ие, пайғамбардың Меккеден бұл кетуі, оның өміріндегі айрықша кезең болып саналады. Егер Меккеде оның соңына ерген адамдар ат төбеліндей ғана болса, Мединада олардың саны әлденешеге артты. Оның ықпалының артқаны соншалық, көп ұзамай, шын мәніндегі шексіз билікке қол жеткізді. Азғантай жыл ішінде Мұхаммедтің соңына ергендер күрт көбейіп кетті де, Мекке мен Мединаның арасында әскери қақтығыстар белең алды. Бұл соғыс 630 жылы Мұхаммед жеңімпаздың Меккеге салтанатты түрде оралуымен аяқталды. Сонан кейінгі пайғамбардың екі жарым жылы араб тайпаларының жаңа дінге толассыз кіруімен ерекшеленеді.

632 жылы, яғни өзінің дүниеден өтер қарсаңында Мұхаммед бүкіл Оңтүстік Арабияны билеп тұрды.

Араб бәдеуіндерінің аса алғыр да қатал жауынгерлер болғаны белгілі. Әрине, олар сан жағынан басқалармен салыстырғанда азғантай еді, олар бір-бірімен жиі-жиі қақтығысып тұратын. Оларда диқаншылықпен айналысатын отырықшы теріскейдегі мемлекеттердегідей көп әскер болған жоқ. Алайда Мұхаммедтің арқасында тарихта тұңғыш рет басы біріккен, Жаратқан жалғыз Құдайға деген сеніммен рухтанған арабтардың сол шағын ғана әскері кісі таңғаларлық шапшаңдықпен көп жерлерді жаулап алды. Арабияның солтүстік шығысында Сасанидтердің жаңа парсы империясының иелігіндегі алқабы созылып жатты да, ал солтүстік батысында Византия империясы орналасқан-ды.

Арабтар сан жағынан өзінің қарсыластарынан аз бола тұра жаңа дінмен рухтанып, азғантай уақыттың ішінде Месопотамияны, Сирияны, Палестинаны өзіне бағындырды. 642 жылы Византиядан Египетті тартып алды. Ал 637 жылы Кадисияның, 642 жылы Нехавенданың маңындағы шешуші шайқастарда парсы әскері талқандалды. Мұхаммедтің жақын достары мен оның ісін жалғастырушылар – Әбубәкір мен Омар жүзеге асырған бұл жеңістер одан әрі жалғаса түсті. 711 жылы арабтар Солтүстік Африканы жаулап алып, Атлант мұхитына дейін жетті. Содан кейін Гибралтар бұғазын жүзіп өтіп, Испанияны бағындырды.

Мұсылмандардың бүкіл христиан-дық Еуропаны да бағындырып ала алатын сәттері болғанын айта кеткен жөн.

Тек 732 жылы ғана Франция орталығына дейін жеткен мұсылмандар әскері франктерден жеңіліс тапты. Солай бола тұра жүз жылдың ішінде, пайғамбар сөзімен рухтанған бұл бәдуин жауынгерлері сол замандағы ең үлкен аймақты – Үнді шекарасы мен Атлант мұхиты аралығын алып жатқан жерде империя құра білді.

Әрине, жаулап алған жердің бәрі тастүйін берік боп қалды дей алмаймыз. Парсылар пайғамбарға деген сенімін сақтай тұра, кейінірек арабтардан тәуелсіздік алып шықты. Испандықтар жеті ғасырдан кейін барып азаттыққа қол жеткізді. Ал көне өркениеттің көне бесіктері болып саналатын Месопотамия мен Египет, Солтүстік Африка секілді аймақтар арабтардың қол астында қалды. Келесі дәуірлерде бұл жаңа дін өзінің өрісін үздіксіз кеңейтумен болды. Қазіргі кезде Африкада, Орталық Азияда ондаған миллион, ал Пәкістанда, солтүстік Индия мен Индонезияда одан да көп мұсылмандар өмір сүріп жатыр. Индонезияда бұл жаңа дін елді біріктіретін факторға айналды.

Мұхаммед тұлғасының адамзат тарихына жалпы ықпалын қалай бағалауға болады? Басқа да әлемдік діндер секілді ислам да өзіне сенетін пенделер өміріне аса зор әсер етеді. Сондықтан да бұл кітапта әлемдік діндердің негізін қалаушыларға ерекше көңіл бөлінген. Дүниеде христиандар мұсылмандарға қарағанда екі еседей көп, яғни біреулер үшін Мұхаммедтің Исаның алдында тұрғаны біртүрлі боп көрінуі мүмкін. Оның екі маңызды себебі бар. Біріншіден, Исаның христиан дінін дамытқанынан гөрі Мұхаммедтің исламды дамыту рөлі аса биік. Христиан дінінің моралі мен философиясының негізін қаласа да, оның қалыптасуына, өрісінің кеңеюіне негізгі үлес қосқан әулие Павел болып есептеледі.

Мұхаммед, тұтастай алғанда, исламның дін ретіндегі ғылыми жүйесі мен моралін дүниеге келтірді. Ол сонымен бірге бұл дінге сенушілердің қатарын көбейтуде басты рөл атқарып, тұңғыш рет ислам принциптерін өмірге енгізді. Оның үстіне, пайғамбар Құдай рухы сіңген қасиетті Құранды жұртқа ұсына білді. Құранға енген Мұхаммедтің барлық айтқандары дерлік оның көзінің тірісінде жазылып алынып, ол дүниеден өткен бойда-ақ аяқталған біртұтас формаға айналып үлгерді.

Ал Христос ғылымының толық және дәл жазбалары сақталмаған. Христиандар үшін Інжіл қандай қымбат болса, Құран да мұсылмандар үшін сондай қымбат бола тұра, Мұхаммедтің Құран арқылы айтылатын идеяларының тікелей әсері аса зор. Сондай-ақ Мұхаммедтің мұсылмандарға ықпалы, Христос пен

әулие Павел екеуі қосылып христиандарға жасаған ықпалынан әлдеқайда күшті, таза діни деңгейлерін салыстырып қарағанның өзінде де Мұхаммедтің адамзат тарихына ықпалы Христостың ықпалынан артық болмаса, кем емес. Одан басқа, Мұхаммед пайғамбардың Христан тағы бір ерекшелігі, ол тек діни ғана емес, биліктің де көшбасшысы бола білді. Егер оның араб жаулап алушыларын жігерлендіре білген рөлін еске алсақ, онда оны дүние жаралғалы бергі ең ірі ықпалды саяси көсем болды деуге толық негіз бар.

Маңызды-маңызды деген тарихи оқиғалардың ішінде белгілі көшбасшыларсыз-ақ өзінен-өзі пайда болатындары аз емес. Мәселен, Оңтүстік Америка елдері испандықтардың билеп-төстеуінен Боливарсыз-ақ азат боп шығар еді, бірақ арабтар жаулап алған жерлер туралы бұлай айтуға болмайды. Мұхаммедке дейін мұндай оқиға болып көрген емес, оның үстіне, ол жаулап алудың бәрі онсыз да жүзеге асырылар еді деуге негіз жоқ. Тарихта онымен теңдесетін бір-ақ мысал бар: ол – ең алдымен Шыңғыс ханның арқасында XIII ғасырда жүзеге асқан жаулап алулар. Бірақ ол жаулап алулар, кеңістігі жөнінен арабтардан гөрі артық бола тұра, уақытша ғана болып шықты. Қазір моңғолдар Шыңғыс хан тұсындағы аймақты ғана мекендеуде.

Арабтар туралы олай айта алмайсың. Ирактан Мароккоға дейін, тек ислам дініндегі ғана емес, сонымен бірге бір тілде сөйлейтін, тарихы мен мәдениеті ортақ араб мемлекеттері орналасқан. Ислам үшін Құранның араб тілінде жазылуының ерекше маңыздылығы сонда, ол әртүрлі диалектіде сөйлейтін бұл тілдің он үш ғасырдың ішінде күйреп-бітуіне жол бермеді. Әрине, араб елдерінің арасында айырмашылықтар да, қарама-қайшылықтар да бар. Бірақ ол айырмашылықтар ешуақытта оларды біріктіретін басты-басты қасиеттерді көлегейлей алмақ емес. Мәселен, Иран да, Индонезия да, ислам мемлекеттері мен мұнай алпауыттары да 1973 – 1974 жылдардағы қысқы мұнай эмбаргосына қатысқан жоқ. Ал араб мемлекеттері бірауыздан бұл эмбаргоны қабыл алды. Мұны жай бір кездейсоқтық деп қарауға болмайды.

Сонымен, VII ғасырдағы араб жаулап алушыларының салдары бүгін де адамзат баласының өміріне елеулі ықпал етіп отыр деп айтуымызға толықтай негіз бар. Аса зор діни үстемдік ету тұрғысынан қарағанда осындай берік тұтастық, Мұхаммедті сирек кездесетін тарихи тұлға деп айрықша бөліп алуыма мәжбүр етті.

Мұхаммед пайғамбардың туған күніне орай жыл сайын Мәуліт мерекесін атап өту ислам дінін ұстанатын адамзат үшін дәстүрге айналғаны белгілі.

Мәуліт арабша «туылу», «туылған уақыты» деген мағыналарды білдіреді. Адамзаттың асылы, Пайғамбарлардың ардақтысы Мұхаммед Пайғамбардың (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) туған уақытына байланысты атап өтілетін күн мәуліт деп аталады. Бұл – дінде әу баста болмаған, кейіннен енгізілген нәрсе. Әйтсе де, көпшілік ғұламалар мәулітті бидғат хасана, құптарлық жақсы жаңалыққа жатқызады. Оған нақтылы дәлелдері де бар.

Әрбіріміз өзіміздің ата-анамыздың, балаларымыздың, туыс-жақындарымыздың, құрбы-құрдастарымыздың және басқа да қаншама адамдардың туған күндерін қуанышпен атап өтеміз. Ал қиямет күнгі шапағатшымыз, ұлы ұстазымыз, жолбасшымыз Пайғамбардың (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) туған күнін атап өту бәрінен гөрі лайықтырақ емес пе?!

МӘУЛІТ МЕРЕКЕСІ

Жуырда Қойлық ауылында Мәуліт мерекесі Нүсіп сопы мешітінде өтті. Діни іс - шараны ауыл имамы Сағидолла Сәйдоллаұлы кіріспе сөзбен ашып, Сарқан ауданының бас имамы Ардақ Әділханұлы мерекенің мән - маңызына тоқталды. Келесі кезекте Сарқан ауданының Құрметті азаматтары Жанат Мұқашев пен Жомарт Игіман тарихи ұлы тұлға туралы деректерді ортаға салып,

Құран жарысына қатысатын шәкірттерге сәт сапар тіледі.

Мешіттегі мерекенің бастауында мешіт шәкірті Ұлағат Талғатұлы Пайғамбарды ұлықтаған діни өлеңді жатқа оқыды. Гүлишат Қадырханнның жетекшілігімен Аружан Ерболқызы, Айша Ернарқызы, Елнар Қуанышұлы салауат айтып, діни сайыс өріс алды. Ернар Қуанышұлы, Аңсар Ардақұлы, Ернияз Шұхратұлы азан

шақырып, білім-біліктерін ортаға салды.

Құран жарысына Қойлық ауылынан Мәриям Нұрдаулетқызы, Мархаба Нұрдаулетқызы, Айша Ернарқызы, Аңсар Ардақұлы, Ершат Шұхратұлы қатысты. Сондай-ақ Ақсу ауданынан арнайы келген Ержанат Қадел, Сандұғаш Досанқызы, Айша Қадыл тыңдармандарды құран аяттарына ұйытты. Ұйымдастырушылар тарапынан жеткіншектердің алғашқы аяқ алысы болғандықтан бөліп - жармай қатысушылардың барлығына сый - сияпат ұсынылды.

Құран жарыс барысында ой сергіту үшін діни тақырыптағы викториналық сұрақ - жауаптың қойылуы, үзіліс кезінде бой сергіту үшін арқан тартыс сияқты спорттық жарыстардың өткізілуі мерекенің маңызын арттыра түсті.

Мерекелік дастархан басында Сағидолла имам Мәуліт жырын орындап, сөз алғандар тарапынан ұлы тұлғаның қадір - қасиеті дәріптелді.

Өз тілшіміз.

СТЕПЬ - ЭТО ОТКРЫТАЯ КНИГА ИСТОРИИ

«Если казах разорился, он идет к роду. Род собирает совет и выделяет ему скот для нового старта. Нищий казах — позор для всего рода, поэтому абсолютной нищеты в степи почти нет».

Н.И. ГРОДЕКОВ.
«Киргизы (казахи) и кара-киргизы (кыргызы)» (1889)

«Киргиз-кайсақ (казах) может лежать днями, созерцая степь, и казаться самым ленивым существом. Но дайте ему цель - догнать врага или найти пропавший табун - и он превращается в саусток энергии, не знающий усталости неделю подряд».

А.И. ЛЕВШИН.
«Описание киргиз-кайсацких орд» (1832).

«Они (казахи) могут беседовать часами, не касаясь сути дела. Сначала обсудят скот, погоду, здоровье всех родственников до пятого колена. Переходить сразу к делу считается признаком суетливости и неуважения».

А.И. ЛЕВШИН.
«Описание орд и степей» (1832).

«Дружба у них (казахов) бывает крепче родства. Люди, обменявшиеся подарками и поклонившиеся в верности, становятся "сүйек тамыр" (друзьями по кости). Они обязаны помогать друг другу даже против своих родственников, и предательство друга не прощается».

И.Ф. БЛАРАМБЕРГ.
«Воспоминания» (середина XIX в.).

«В степи нет приютов. "Жетим" (сирота) никогда не остается на улице - его забирает дядя или брат отца. "Жесир" (вдова) не остается без защиты. Родовая солидарность здесь сильнее любых государственных законов о соцобеспечении».

Н.И. ГРОДЕКОВ.
«Киргизы и кара-киргизы» (1889).

«Они говорят о смерти просто: "Кайтты" (Вернулся). То есть вернулся туда, откуда пришел. В этом слове нет трагедии исчезновения, есть философия возвращения к истокам, к Богу».

Чокан ВАЛИХАНОВ.
Заметки (1860-е)

«Они (казахи) никогда не моют посуду прямо в реке, чтобы не осквернить духа воды. Воду зачерпывают ведром и несут на берег. Загрязнить источник считается грехом, равным убийству».

Чокан ВАЛИХАНОВ.
Этнографические заметки.

«Родственники и друзья имеют право на "калжын" - злую, но дружескую шутку. Обижаться на калжын нельзя. Это учит человека самоиронии и стойкости перед насмешками».

В.В. РАДЛОВ.
«Из Сибири» (1893).

«Они (казахи) удивительно терпимы к чужой вере и обычаям. Русский, татарин или еврей могут жить среди них в безопасности, если соблюдают законы степного гостеприимства. Религиозный фанатизм им чужд».

Г.Н. ПОТАНИН.
«Очерки» (1883).

«В запутанных делах, где нет свидетелей, судья требует присягу (жан беру). Человек должен поклясться жизнью своих детей. Казахи боятся ложной клятвы больше огня, веря, что она убьет потомство».

Д.Я. САМОКВАСОВ.
«Сборник обычного права» (1876).

«Каждое урочище, каждый холм имеет свое название и легенду. Степь для них - это открытая книга истории. Здесь бился батыр, здесь стоял хан, здесь умерла красавица Баян. География для них неотделима от истории».

Г.Н. ПОТАНИН.
«Очерки» (1883).

«За честь дочери род готов начать войну. Если девушку обидели или украли без согласия, за нее вступаются все мужчины рода. Но если она бежит с любимым по доброй воле, гнев родни сменяется переговорами о калыме».

Н.И. ГРОДЕКОВ.
«Киргизы (казахи) и кара-киргизы (кыргызы)» (1889).

«У них нет крепостного права. Даже самый бедный пастух считает себя свободным человеком и может сидеть рядом с ханом, если он уважает за ум или возраст. В степи знатность рода значит больше, чем золото».

А.И. ЛЕВШИН.
«Описание киргиз-казачьих орд» (1832)

«Ночи в степи имеют особое величие. Воздух так прозрачен, что звезды кажутся висящими прямо над головой, словно лампы. Казах, лежа у костра, ведет с ними беседу, зная их движение лучше, чем движение стрелок часов».

Т.У. АТКИНСОН.
«Путешествие в степях» (1858).

«Белая борода (аксакал) дает право на власть. В совете рода решающее слово не за богатым, а за старым. Молодежь замолкает, когда говорит старик, даже если этот старик беден».

Н.А. СЕВЕРЦОВ.
«Путешествия» (1873).

«Резкие перемены климата, жар и холод, бураны и засухи закаляли их тело и дух. Они не жалуются на погоду, прини-

мая ее как волю Бога. Их выносливость превосходит всякое изображение».

И.Г. АНДРЕЕВ.
«Описание Средней орды киргиз-кайсаков» (1790-е).

«В аулах дети — общее достояние. Ребенок может зайти в любую юрту, и его там накормят и приласкают. Сиротство в степи невозможно, ибо род всегда заберет сироту к себе».

И. ИБРАГИМОВ.
«Этнографические очерки» (1872).

«Они (казахи) вспыльчивы, как порох, но и отходчивы. Ссора может разгореться мгновенно, дойти до сабель, но через час те же люди могут сидеть вместе, пить кумыс и смеяться над своей горячностью».

И.Ф. БЛАРАМБЕРГ.
«Воспоминания» (середина XIX в.).

«В буран, когда нельзя носа высунуть из юрты, киргиз (казах) может сутками сидеть неподвижно, напевая под нос или рассказывая сказки. Его терпение бесконечно, как сама степь».

Бронислав ЗАЛЕСКИЙ.
«Жизнь казахских степей» (1865)

«Свадьба у них — это союз двух родов. Женщина не входит в семью мужа как рабыня, она приносит с собой приданое и сохраняет за собой право голоса, опираясь на поддержку своих родственников».

Н.И. ГРОДЕКОВ.
«Киргизы и кара-киргизы» (1889).

«Дайте киргизским (казахским) детям школы, и вы увидите, как талантливы этот народ. Они впитывают знания как губка, их ум, не испорченный схоластикой, ищет истины».

А.Е. АЛЕКТОРОВ.
«Народное образование в Туркестане» (1900-е).

«Дух независимости в них (казахах) неистребим. Они подчиняются хану только до тех пор, пока он справедлив. В противном случае они снимаются с места и уходят в другие степи, где их никто не достанет».

Джон ВУД.
«Путешествие к истоку Окса» (1840-е).

«Бедняк, сидя у дырявой юрты, пьет чай и говорит: "Қанағат" (Слава Богу, довольно). Умение довольствоваться малым и благодарить Бога за то, что есть, - основа их (казахов) душевного равновесия».

Адольф ЯНУШКЕВИЧ.
«Дневники» (1846).

«Акын — это степной журналист и судья в одном лице. Если бай обидел бед-

няка, акын слагает об этом язвительную песню. Через месяц эту песню поет вся степь, и репутация бая уничтожена. Слово акына страшнее штрафа».

В.В. РАДЛОВ.
«Образцы народной литературы» (1870).

«По пятницам женщины пекут 7 тонких лепешек (шелпек), жаренных в масле. Запах масла должен пойти вверх, чтобы духи предков ("аруахтар") насытились им и были довольны».

Чокан ВАЛИХАНОВ.
«О мусульманстве».

«Нельзя плакать ночью без причины — накличешь покойника. Нельзя плакать, когда муж уезжает в дорогу — "слезы размоют путь". Степная женщина умеет глотать слезы».

Чокан ВАЛИХАНОВ.
«Заметки».

«При избрании хана его сажали на белую кошму и поднимали три раза ("Хан көтеру"). Затем эту кошму разрезали на мелкие кусочки и раздавали всем участникам как талисман. Хан становился "собственностью" народа».

А.И. ЛЕВШИН.
«Описание киргиз-кайсацких орд» (1832).

«Летом степь выгорает, остается только жантак (верблюжья колючка). Верблюд ест ее с хрустом, несмотря на шипы. Казахи говорят: "Сладка колючка для верблюда, сладка родина для джигита, какой бы суровой она ни была"».

С.Б. БРОВНЕВСКИЙ.
«Записки» (1830).

«Самый младший сын, рожденный стариком, пользуется особой любовью. Его называют "ерке" (баловень). Ему прощают любые шалости, и часто именно из таких избалованных, но любимых детей вырастают самые дерзкие батыры».

И.Ф. БЛАРАМБЕРГ.
«Воспоминания» (середина XIX в.).

«Они (казахи) боятся "мушел жас" (зодов мушеля: 13, 25, 37, 49 лет). Считается, что в эти годы человек меняет кожу, как змея, и он уязвим. В год мушеля принято раздавать одежду беднякам, чтобы откупиться от беды».

Н.П. ОСТРОУМОВ.
«Этюды» (1896).

«В походе (казахи) седло кладут под голову. Оно устроено так, что спящий слышит дрожь земли через деревянные ленчик седла, если приближается конница. Седло — это подушка-радар».

В.И. ДАЛЬ.
«Повести».

Жуырда Тополевка ауылында Теректі өзенінің жағасында жастарға арналған «Zhailau Fest» фестивалі өтті.

Шараға Сарқан ауданы әкімінің орынбасары Алмас Байғунысов қатысып, жастарға ауыл өмірінің тыныс-тіршілігімен танысып, ұлттық салт-дәстүр мен тұрмыс мәдениетін тәжірибе жүзінде меңгерудің маңыздылығын атап өтті.

Фестивальдің негізгі мақсаты – қала жастарын ауылдың тыныс-тіршілігімен таныстырып, ұлттық құндылықтарды дәріптеу, жастардың танымдық және практикалық дағдыларын дамыту.

Шара барысында қатысушылар киіз үй құрып, бауырсақ пісіру, самаурынға

«ZHAILAU FEST» ЖАСТАР ФЕСТИВАЛІ

шай қайнату, мал сою және ет бөлшектеу, сиыр мен бие сауу, ұлттық тағамдардың бірі – сірне дайындау сияқты ауыл тұрмысындағы дәстүрлі жұмыстармен танысты.

Сонымен қатар жастар арасында арқан тарту, қол күрес, қазақ күресі сынды ұлттық спорт түрлерінен түрлі жарыстар ұйымдастырылды.

Сонымен қатар, «Жоңғар Алатауы» мемлекеттік ұлттық табиғи паркінің ұжымы арнайы көрме ұйымдастырып, қатысушыларға ұлттық парктің табиғи байлығы, флорасы мен фаунасы туралы кеңінен ақпарат берді. Парк қызметкерлері жастарға табиғатты қорғаудың маңыздылығын түсіндіріп, фестивальдің мазмұнды өтуіне белсенді атсалысты.

«Zhailau Fest» фестивалі жастарға ауыл өмірін жақыннан танып, ұлттық дәстүрлерді дәріптеу арқылы тәжірибе жинақтауға мүмкіндік берген мазмұнды шара болды.

Өз тілшіміз.

Интернет діни ұстаз бола алмайды

Құндылықтар өзгеріп, сананы сан саққа жүгірткен ақпарат дәуірінде өмір сүріп жатқан бүгінгі қоғамда интернеттің адам өміріндегі орны ерекше. Оған дау жоқ. Қас қағым сәтте қажетті мәліметті тауып, түрлі пікірлермен танысып, ой салмақтауға мүмкіндік бар. Дегенмен дін мәселесінде ғаламтордың көмегіне жүгіну, ол ұсынған кез келген ақпаратқа сене салу – үлкен қателік.

Қазір әлеуметтік желілерден діни мазмұндағы бейнероликтерді, уағыздарды, түрлі кеңестерді жиі кездестіреміз.

Бір қарағанда, барлығы пайдалы әрі түсінікті көрінуі мүмкін. Алайда экранның ар жағындағы адамның діни білімі қандай? Айтқан сөзі қаншалықты дұрыс? Оның ұстанымы мемлекетіміз ұстанған саяси бағытқа, ұлттық дәстүрлі діни түсінігімізге қаншалықты сай?

Осынау сауалдарға толыққанды жауап бермей тұрып, кез келген ақпаратты қабылдау қауіпті. Әсіресе таным-түсінігі толық қалыптаспаған, өзіндік пікірі жоқ жасөспірімдерге бұл аса қауіпті деуге толық негіз бар.

Дін – жай ғана интернеттен оқып алатын дүние емес. Ол терең білімді, жүйелі оқуды және рухани ұстаздан тәлім алуды қажет етеді. Өзін мазалаған діни сұрақтың жауабын іздеген адам ең алдымен сенімді дереккөзге, білікті маманға жүгінгені жөн.

Әрине интернеттің пайдасын жоққа

шығаруға болмайды. Ол – білім іздеуге, ақпаратпен танысуға мүмкіндік беретін қуатты құрал. Бірақ интернет – ұстаз емес, ақпарат құралы. Көз алдындағы экраннан көрген әрбір уағызды ақиқат деп қабылдау адамның діни түсінігін шатастырып, теріс бағытқа жетелеуі әбден мүмкін.

Әсіресе жас буынның ақпараттық сауаттылығы мен діни білімін қатар қалыптастыру маңызды. Себебі дінді дұрыс түсінбеу – жарға жығатын жалған діни ағымдар мен радикалды көзқарастардың ықпалына түсуге себеп болуы ықтимал. Бұл өз кезегінде бүтін бір өмірді талқандайтын жолға бастауы бек мүмкін.

Сондықтан діни білім алуда асығыстыққа жол бермей, кімнен, нені үйреніп жүргенімізге мән бергеніміз жөн. Интернеттен ақпарат іздеуге болады, бірақ діни жолда бағыт-бағдар беретін ұстаздың орнын интернет ешқашан толық баса алмайды. Осыны барынша ескергеніміз жөн.

Партия ЖЕҢІСХАН,
«Сарқан» газетінің бас редакторы.

Фонд социального медицинского страхования продолжает поэтапный перевод в единый цифровой сервис Qalqan четырех ключевых бизнес-процессов финансирования медицинской помощи: планирования, закупки, мониторинга и оплаты.

Важно отметить, что медицинские работники продолжают работать в привычных медицинских информационных системах. Qalqan автоматически получает из информационных систем необходимые сведения об оказанной медицинской помощи, не требуя их повторного ручного ввода и не отвлекая медицинских работников от лечебной работы.

На первом этапе проводится перевод процесса оплаты медицинской помощи на цифровую платформу. На сегодняшний день полный цикл оплаты через Qalqan проведен на базе трех медицинских организаций Астаны. Общая сумма оплаченной медицинской помощи составила 2,97 млрд тенге.

Полный цикл оплаты протестирован по 20 из 92 видов и подвидов медицинской помощи. Еще по 60 видам и подвидам тестирование продолжается на базе 16 медицинских организаций. По мере завершения апробации пилот будет последовательно масштабироваться.

Одним из ключевых решений, реализованных в рамках Qalqan, стало дробное активирование. Ранее для проведения оплаты требовалось сформировать единый сводный акт по всем видам медицинской помощи. Теперь расчеты проводятся отдельно по конкретным видам помощи и

Пилот Qalqan расширен до 16 медицинских организаций

услугам. Внедрение дробного активирования позволило ускорить оплату и сделать процесс финансирования более гибким.

Следующим этапом станет перевод в единый цифровой контур остальных бизнес-процессов. До завершения этой работы соответствующие операции продолжают осуществляться в действующих информационных системах. Оцифровку всех четырех процессов планируется завершить до конца текущего года.

Параллельно с пилотированием оплаты в Qalqan вносятся и актуализируются сведения о медицинских организациях и их производственных площадках, включая данные о лицензиях, кадровом составе, оборудовании, имеющихся мощностях и др. На сегодняшний день систематизированы сведения о более чем 1,7 тыс. медицинских организаций и 12,4 тыс. производственных баз.

Важно уделить особое внимание достоверности и полноте этих данных, поскольку в дальнейшем от них будут напрямую зависеть корректность расчета объемов финансирования и оплата медицинской помощи.

Медицинские организации и соисполнители самостоятельно актуализируют соответствующие сведения в Qalqan.

Для сопровождения проекта и обеспечения оперативной обратной связи с поставщиками внедрена «Красная кнопка» - канал прямой связи медицинских организаций с Председателем Правления Фонда. Через специальный QR-код поставщики могут сообщать о задержках оплаты, вопросах финансирования и договорных отношениях, разногласиях по мониторингу, сбоях информационных систем, коррупционных нарушениях и других проблемах. Поступающие обращения оперативно рассматриваются и находят на контроле руководства Фонда.

Филиал по области Жетісу НАО
«Фонд социального
медицинского страхования».

Мүгедектігі бар бала тәрбиесіндегі тәрбиешінің рөлі

Бала тәрбиесі – қоғамның болашағына әсер ететін маңызды бағыттардың бірі. Әрбір бала қандай мүгедектігі бар болуына қарамастан, мейірімге, қамқорлыққа, түсіністікке және өз қабілетін дамытуға мүмкіндікке мұқтаж.

Мүгедектігі бар балалармен жұмыс жасау тәрбиешіден ерекше жауапкершілікті талап етеді. Себебі мұндай балалардың қоршаған ортаны қабылдауы, ақпаратты меңгеруі, өз ойын жеткізуі және адамдармен қарым-қатынас жасауы өзіндік ерекшеліктерге ие болуы мүмкін.

Тәрбиеші баланың әрбір әрекетін бақылап қана қоймай, оның бойындағы мүмкіндіктерді көре білуі қажет. Балаға үнемі көмек көрсете беру емес, керісінше оның өздігінен әрекет етуіне жағдай жасау – тиімді тәрбие жұмысының басты қағидаларының бірі.

Ерекше балалармен жұмыс жасау – үлкен жүрек пен кәсіби шеберлікті қажет ететін жауапты қызмет. Бұл жұмыста тәрбиешінің рөлі ерекше маңызды. Тәрбиеші баланың күнделікті өміріндегі бағыттаушысы, қолдаушысы және сенімді серіктесі бола алады.

Әр баланың бойында белгілі бір қабілет бар. Сол қабілетті байқап, оны дамытуға жағдай жасау – тәрбиешінің басты міндеттерінің бірі. Баланың кішкентай жетістігін бағалау, оны үнемі қолдау және өзіне сенімін арттыру арқылы үлкен нәтижеге қол жеткізуге болады.

Мүгедектігі бар баламен жұмыс жасауда ең маңызды қағида – «Балаға оның мүмкіндігіне қарай мүмкіндік беру». Балаға сенім артқан сайын, оның өзіне деген сенімі де қалыптасады.

Тәрбиешінің мейірімі мен кәсіби білімі ұштасқан жерде бала өзін қауіпсіз сезінеді, жаңа нәрсені үйренуге тапқынады және қоғамдағы өз орнын табуға қадам жасайды.

Қорытындылай келе, мүгедектігі бар баланың болашағына жол ашатын ең маңызды күштердің бірі – оларды түсінетін, қолдайтын және әрбір жетістігіне қуана білетін тәрбиеші.

Н.БУТИН,
КММ «Сенім » Сарқан күндізгі
болу орталығының тәрбиешісі.

•101 ескермеді

Өрт – бұл ешкім сақтандырылмайтын апат екенін жиі естисіз. Бірақ бұл олай емес. Көп жағдайда өрт – адамдардың өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтаудағы абайсыздығы мен ұқыпсыздығының нәтижесі. Тұрмыстағы өрттердің негізгі себептері – бұл, ең алдымен, отты абайсыз қолдану (соның ішінде темекі шегу кезінде), электр жабдығының ақаулығы, пеш-

ТҰРМЫСТАҒЫ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ

тер мен тұрмыстық электр қыздырғыш аспаптарын пайдалану кезінде өрт қауіпсіздігі қағидаларының бұзылуы.

Ең қорқыныштысы – өрт кезінде адамдардың үрейленіп, шошынып қалуы. От пен түтіннен қауіпсіз жерге шығу мүмкіндігі, алтын уақыттыңыздың санаулы минуттарын

алады. Сондықтан да, әр адам өрт шыққан кезде не істеу керек екендігін білуі қажет.

Өрт қауіпсіздігі талаптары мен электр техникалық және жылу өндіргіш құрылғыларды пайдаланудың қарапайым ережелері белгіленген, оларды сақтау өрттің туындау қауіпін

барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Өрт қауіпсіздігі шараларын сақтау – ол сіздің әл – ауқатыңыздың және жақындарыңыздың өмірлерін сақтаудың кепілі! Өртті сөндіруден, өртті ескерту оңай!

РАХМАРОВ,

Сарқан ауданы Төтенше жағдайлар бөлімінің бас маманы, азаматтық қорғау капитаны.

САРҚАН АУДАНЫ ӘКІМІ ҚАУЛЫСЫНЫҢ ЖОБАСЫ

Сарқан ауданында салық салу объектісінің орналасқан жерін ескеретін аймаққа бөлу коэффициентін бекіту туралы

«Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық Кодексі)» Қазақстан Республикасы Кодексінің 529-бабының 6-тармағына, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 31, 37 - баптарына сәйкес, Сарқан ауданының әкімдігі ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. Сарқан ауданында салық салу объектісінің орналасқан жерін ескеретін аймаққа бөлу коэффициенті осы қаулының қосымшасына сәйкес бекітілсін.

2. Алматы облысы Сарқан ауданы әкімдігінің «Сарқан ауданы бойынша салық салу объектісінің елді мекенде орналасуын ескеретін аймаққа бөлу коэффициентін бекіту туралы» 2020 жылғы 24 қарашадағы № 340 (Алматы облысы Әділет департаментінде 2020 жылы 25 қарашада № 5763 болып тіркелген) қаулысы жойылсын.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау аудан әкімінің орынбасары А. Байғұнысовқа жүктелсін.

4. Осы қаулы 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданысқа енгізіледі.

Аудан әкімі

Ғ. Маманбаев

Аудан әкімдігінің 2026 жылғы «_____»
№_____ қаулысына қосымша

Сарқан ауданында салық салу объектісінің орналасқан жерін ескеретін аймаққа бөлу коэффициенті

№	Елді мекен атауы	Аумақтық коэффициенттер
1	Алматы ауылдық округі	
	Алматы ауылы	1,95
	Абай ауылы	1,95
2	Амангелді ауылдық округі	
	Пограпичник ауылы	1,95
	Қарауылтөбе ауылы	1,95
3	Аманбөктер ауылдық округі	
	Аманбөктер ауылы	1,95
	Баянбай ауылы	1,25
4	Бақалы ауылдық округі	
	Бақалы ауылы	1,95
	Кәкімжан Қалыбаев ауылы	1,70
5	Екішпа ауылдық округі	
	Екішпа ауылы	1,95
	Тополеск ауылы	1,85
6	Қарабоғет ауылдық округі	
	Қарабоғет ауылы	1,95
	Еркін ауылы	1,70
7	Қойшық ауылдық округі	
	Қойшық ауылы	1,95
8	Қарашыған ауылдық округі	
	М.Т.Төлебаев ауылы	1,75
	Үлгі ауылы	1,50
9	Шұбартүбек ауылы	1,50
	Көктерек ауылдық округі	
	Көктерек ауылы	1,75
10	Лепсі ауылдық округі	
	Лепсі ауылы	1,85
	Көкжиде ауылы	1,85
	Көкпалтың айыры	1,05
	Қаратағ станциясы	1,05
	Кереметас айыры	1,05
	Ақбалық станциясы	1,05
	Сарықұрак айыры	1,05
	Артапатты айыры	1,05
	Шатырбай ауылдық округі	
11	Шатырбай ауылы	1,95
	Черкасск ауылдық округі	
	Черкасск ауылы	1,95
	Қарғалы ауылы	1,95
	Ақтұма ауылы	1,95
	Ешкімдер ауылы	1,50
	Теректі ауылы	1,25
12	Аққайың ауылы	1,60
	Сарқан қаласы	
	Сарқан қаласы	2,10
	Бірлік ауылы	1,95

ПРОЕКТ ПОСТАНОВЛЕНИЯ АКИМА САРКАНСКОГО РАЙОНА

Об утверждении коэффициента зонирования, учитывающего месторасположение объекта налогообложения в Сарканском районе

В соответствии с пунктом 6 статьи 529 Кодекса Республики Казахстан от «О налогах и других обязательных платежах в бюджет (Налоговый кодекс)», статьи 31, 37 Закона Республики Казахстан «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», акимат Сарканского района ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Утвердить коэффициент зонирования, учитывающий месторасположение объекта налогообложения в Сарканском районе согласно приложению к настоящему постановлению.

2. Признать утратившим силу постановление акимата Постановление акимата Сарканского района Алматинской области от 24 ноября 2020 года № 340 (зарегистрировано Департаментом юстиции Алматинской области 25 ноября 2020 года № 5763).

3. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя акима района Байғұнысова А.

4. Настоящее постановление вводится в действие с 1 января 2026 года.

Аким района

Г. Маманбаев

Приложение к Постановлению Акимата Сарканского района
№_____ «__» _____

Коэффициент зонирования учитывающего месторасположение объекта налогообложения в Сарканском районе

№	Наименование населенного пункта	Коэффициент зонирования
1	Алматинский сельский округ	
	село Алматы	1,95
	село Абай	1,95
2	Амангельдинский сельский округ	
	село Пограпичник	1,95
	село Карауылтөбе	1,95
3	Аманбөктерский сельский округ	
	село Аманбөктер	1,95
	село Баянбай	1,25
4	Бакалинский сельский округ	
	село Бакалы	1,95
	село Кәкімжан Қалыбаев	1,70
5	Екешинский сельский округ	
	село Екешпа	1,95
	село Тополеск	1,85
6	Қарабоғетский сельский округ	
	село Қарабоғет	1,95
	село Еркін	1,70
7	Қойшықский сельский округ	
	село Қойшық	1,95
8	Қарашығанский сельский округ	
	село М.Төлебаев	1,75
	село Үлгі	1,50
9	Шұбартүбекский сельский округ	
	село Шұбартүбек	1,50
9	Көктерекский сельский округ	
	село Көктерек	1,75
10	Лепсинский сельский округ	
	село Лепсы	1,85
	село Көкжиде	1,85
	разъезд Көкпалтың	1,05
	станция Каратағ	1,05
	разъезд Кереметас	1,05
	станция Ақбалық	1,05
	разъезд Сарықұрак	1,05
	разъезд Артапатты	1,05
	Шатырбайский сельский округ	
11	село Шатырбай	1,95
	Черкасскский сельский округ	
	село Черкасск	1,95
	село Қарғалы	1,95
	село Ақтұма	1,95
	село Ешкімдер	1,50
	село Теректы	1,25
12	село Аққайың	1,60
	13 город Сарқан	
	город Сарқан	2,10
13	село Бірлік	1,95

ПАРАСАТТЫ ҚЫЗМЕТКЕР — АДАЛ КӘСІПОРЫН

Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Жетісу облысы бойынша департаментінің бастамасымен және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті нығайтуға бағытталған іс-шаралар жоспары аясында ШЖҚ “Сарқан су құбыры” МКК мекемесінде семинар ұйымдастырылды.

“Сарқан су құбыры” ШЖҚ МКК қызметкерлерімен «Парасатты қызметкер – адал кәсіпорын» тақырыбындағы ұжымдық кездесу жүргізілді. Қатысушыларға парасаттылық пен адалдық қағидаттарын ұстану, сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу және заң талаптарын қатаң сақтау жөнінде тиісті тапсырмалар берілді.

Өз тілшіміз.

Сен туған күн, мерекеніңің!

Қонаев қаласының тұрғыны, қадірменді досымыз **Дүкенбаев Бекетті** 7 қыркүйек күнгі туған күнімен - 60 жасқа толуымен шын жүректен құттықтаймыз! Осынау қуанышты күні мерейлі жасқа толып отырған сыныптас досымызға мына бір жүрекжарды ақ тілегімізді арнаймыз.

Алпыс жас – өмірдің асыл белесі, өткенге көз салып, келешекке нық қадам басатын кемел шақ. Осы мерейтойлы жасында деніңе саулық, отбасыңа амандық, жүрегіңе қуаныш, шаңырағыңа береке тілеймін.

Мектеп қабырғасындағы балалық шақтың тәтті естеліктері мен сыныптастар арасындағы сыйластық ешқашан ұмытылмайды. Сол бір қызықты күндерден басталған достығымыз уақыт өткен сайын қадірлі бола берсін. Әрдайым абыройың асқақ, мерейің үстем болсын.

Құдай қосқан қосағы Бақыт екеуі қазіргі таңда қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай өсірген 3 баласынан балдай тәтті немерелер сүйіп отыр. Осы ұрпақтарыңның қызығын көріп, немере-шөберелеріңнің қуанышына бөленіп, жүз жаса!

60 жасың құтты болсын! Өмірің ұзақ, денсаулығың мықты, әр күнің шаттыққа толы болсын! Шаңырағыңда береке-бірлік, ырыс-ынтымақ бола берсін! Осынау бақытың баянды, сау-саламат жүргейсің!

Құттықтаушылар: сыныптас достары.

Алпыс бесім кеп қапты

Бүгін менің туған күнім боп қапты, Арқа-жарқа алпыс бесім кеп қапты. Ақ жүректен айтылған ақ тілектер, Ортадағы сый-құрметімді байқатты. Таң бозынан құттықтаулар төгіліп, Шаттандырды көңіл-күйімді көтеріп. Күйбің тірлік ұмытылып бір сәтке, Шабытыма ерік бердім желпініп. Кеше ғана алпысымда отыр ем, Уақыт шіркін, неткен жүйрік шапшаң ең! Алпыс беске алып келді желдіртіп, “Әлі ерте, әлі алыс”-деп жүрсем. “Ел не дейді, жұрттан ұят”-деп жүріп, Алпыс бесті тастаппын-ау еңсеріп. Еріп алып жетегіне уақыттың, Жетпіске де жетем бір күн желпініп. Құттықтаулар келіп жатыр аққарма, Мұндай шақта үндемей мен қалам ба?! Тілектерің маған арнап айтылған, Еселеніп қайтсын деймін баршаңа! Жақсыларым алғысым мол сендерге, Кірбің шалып, кір қалмасын көңілде! Аман болсын айналам мен аймағым, Дегенді айтып жалынамын тәңірге!

Тау қызымын

Ала жібін аттамаған ешкімнің, Қазақтың бір қарапайым қызымын. Күнім үшін бас имеген пендеге, Тау қызымын, тау секілді қылығым. Тау қызымын, тау секілді мінезім, Тау құдіретін жөргегімде сезіндім. Ашулансам күн күркіреп төбемде, Найзағай боп шаншылады кірпігім. Тау қызымын, тау секілді болмысым, Биіктерге жетелейді қарлы шың. Тауға кетіп қалғым келіп тұрады, Естімеске күншілдердің мылжыңын. Ерекше бір қуат алам таудан мен, Жүріп өтсем қыратымен, белдермен. Шабыт алам тынысым кең ашылып, Тау самалы өбіп өтсе бетімнен. Жеңілмеуді үйрететін тауым бар, Төмендеуді кешірмейтін тауым бар. Жазбай кетсем “Қайдасың?”

-деп іздейтін, Бақыттымын, жырымды оқыр қауым бар.

Бақыттымын, тау секілді өрмін мен, Күншілдерге кішірейіп көрмегем. Қақпан құрып жатсадағы жолыма, Биігімде қала берем тауыммен!

Ұлжан НҰРҒАЛЫМҚЫЗЫ.

Шыршаны қорғау – міндетіміз

Табиғат – адамзаттың ортақ байлығы. Оның әрбір ағашы мен бұтасы, аңқұсы мен өсімдігі табиғи тепе-теңдіктің ажырамас бөлігі. Соның ішінде қылқан жапырақты ормандардың сәні – шырша ерекше қорғауды қажет етеді. Шырша – тек орман көркі ғана емес, ол – ауаны тазартушы, топырақты бекітуші, көптеген жануарларға мекен болатын бағалы өсімдік.

Жоңғар Алатауы мемлекеттік ұлттық табиғи паркінің Алакөл филиалы аумағында табиғатты қорғау бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Орманшылар мен мемлекеттік инспекторлар қылқан жапырақты ағаштарды заңсыз кесудің алдын алу, орман өртінің қауіпсіздігін сақтау және табиғи қорды көбейту шараларын тұрақты түрде ұйымдастырады.

Өсіресе мерекелік кезеңдерде шыршаны заңсыз кесу деректері жиі кездеседі.

Бұл – табиғатқа жасалған үлкен зиян. Бір шыршаның өсіп-жетілуі үшін ондаған жыл қажет. Ал оны кесіп тастау – сол жылдар бойғы еңбекті бір сәтте жоюмен тең. Сондықтан әр азамат табиғатқа жанашырлықпен қарап, жасанды шыршаны пайдалануға немесе арнайы рұқсат етілген орындардан ғана сатып алуға тиіс.

Шыршаны қорғау – болашақ ұрпақ алдындағы жауапкершілігіміз. Табиғатты аялау арқылы біз өзіміздің денсаулығымызды, өмір сүру сапамызды және келешек ұрпақтың жарқын болашағын қамтамасыз етеміз.

Табиғатты қорғау – әрқайсымыздың азаматтық борышымыз!

А.ЖАНАКУЛОВ,

«Жоңғар Алатауы» МҰТП РММ Алакөл филиалының Үйгентас орманшылығының мемлекеттік инспекторы.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Открылось наследство после смерти гр. **Нурахимова Калиахима**, умершего 08 августа 2026 года. Наследникам обращаться к нотариусу Ерболаеву А.А., об-ласть Жетісу, Сарканский район, город Саркан, улица Тауелсіздік, дом №100, квар-тира №16. Тел.8778 658 98 48.

БАҒА ЖЕТПЕС БАЙЛЫҒЫМЫЗ

Орман — табиғаттың баға жетпес байлығы, көптеген жануарлар мен құстардың мекені. Алайда бір ғана абайсыздық орны толмас зардаптарға әкелуі мүмкін.

Өрт қауіпі жоғары кезеңде тыйым салынады: тыйым салынған жерлерде от жағу; құрғақ шөптер мен қоқыстарды өртеу; сөндірілмеген от және темекі тұқылын қалдыру; өрт қауіпті кезеңде ашық отты пайдалану;

Әрқайсымыз табиғатқа жауапкершілікпен қарап, орман өрттерінің алдын алуға үлес қосайық! Ормандарда өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтау - әрбір азаматтың міндеті.

Белгіленген талаптарды бұзу орман өрттерінің туындауына, табиғи экожүйелердің, жануарлар мен өсімдіктердің жойылуына, сондай-ақ едәуір материалдық залал келтіруге әкеп соғуы мүмкін.

Естеріңізге саламыз, орман қорында өрт қауіпсіздігі ережелерін бұзғаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әкімшілік және қылмыстық жауапкершілік қарастырылған.

Азаматтарды өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтауға шақырамыз, орманды қорғау және табиғатты сақтау - әрқайсымыздың ортақ жауапкершілігіміз.

Өрт белгілері анықталған жағдайда дереу хабарласыңыз. Табиғатты сақтайық — болашақты қорғайық!

Бөрлітөбе орман шаруашылығы.